

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget, som er et led i de jordpolitiske foranstaltninger, der foreslås gennemført med henblik på Danmarks indtræden i Det europæiske økonomiske Fællesskab, omfatter dels forslag til bestemmelser, der åbner mulighed for, at staten kan erhverve jord til væsentlig flere formål end de hidtil i statshusmandslovens § 7 omhandlede, dels forslag til bestemmelser om en udvidet forkøbsret for staten og endelig forslag til forskellige mindre ændringer i statshusmandslovens øvrige bestemmelser af hensyn til den udvidede formålsangivelse.

Til § 1.

Til nr. 1. Lovens titel. I konsekvens af den foreslåede udvidelse af lovens formål foreslås lovens titel ændret til: „Lov om oprettelse og supplerings af landbrug m. m. og om statens forkøbsret (jordloven)“.

Til nr. 2. Lovens § 2, stk. 1. Under hensyn til den foreslåede udvidelse af lovens formål foreslås statens jordlovsudvalg udvidet med 3 af landbrugsministeren udnævnte medlemmer, der repræsenterer henholdsvis ministeriet for kulturelle anliggender, handelsministeriet og matrikeldirektoratet.

Til nr. 3. Lovens § 5. Den nuværende formulering af lovens § 5, stk. 1, forudsætter tilstedeværelsen af visse nærmere angivne kvalifikationer hos ansøgerne, såvel for at disse kan komme i besiddelse af jord, som for at de kan opnå eller overtage lån på de i loven indeholdte vilkår. Det foreslås, at de omhandlede kvalifikationskrav alene opretholdes som betingelse for at opnå eller overtage lån.

Samtidig foreslås § 5, stk. 6, slettet. Den pågældende bestemmelse indeholder kvalifikationskrav for erhververe af jord til byggepladser og havelodder.

Til nr. 4. Lovens § 6. Efter § 6 i den gældende lov kan den, der en gang har erhvervet jord i henhold til statshusmandsloven eller de ældre jordlove, som regel ikke opnå adgang til at erhverve jord eller lån efter loven, og han kan heller ikke overtage lån i bestående brug, medmindre han fremdeles opfylder lovens kvalifikationskrav.

Med den foreslåede udvidelse af lovens formål vil der blive tale om afhændelse af jord til andet end landbrugsformål og den pågældende bestemmelse, der i øvrigt vil kunne være til hinder for hensigtsmæssige jordsuppleringer m. m., foreslås derfor ophævet.

Til nr. 5. Kap. III's titel. I den nugældende statshusmandslov hedder kap. III „Udstykning af jord

i statens eje“, og kapitlet er inddelt i „A. Statens fremskaffelse af jord“, „B. Bortsalg af jord i statens eje“, „C. Byggelån m. m.“ og „D. Særlige bestemmelser for jordrentelodder“. Kap. III's titel foreslås ændret til „Statens fremskaffelse og anvendelse af jord“ og afsnit B's titel til „Anvendelse af jord i statens eje“. Der opnås formentlig derved en systematik, der passer bedre til den foreslåede udvidelse af formålsangivelsen i loven.

Til nr. 6. ad § 7. I stk. 1 fastslås, til hvilke formål staten kan erhverve faste ejendomme. Foruden til formål, som statshusmandslovens § 7, stk. 1, nu tager sigte på, kan der efter den foreslåede bestemmelse erhverves jord til fremme af en hensigtsmæssig jordfordeling, til almene rekreative områder, egnsudvikling, byudvikling og sommerhusbebyggelse samt til offentlige formål. Formålsangivelsen er således meget vid, og hertil kommer, at der ikke alene kan erhverves faste ejendomme, der direkte er anvendelige til de angivne formål, men også ejendomme, der som mageskifteobjekter kan anvendes til fremskaffelse af jord til disse formål. Det er ikke en forudsætning for erhvervelse, at der er aktuel anvendelse for vedkommende ejendom, men det er tilstrækkeligt, at det skønnes af betydning at råde over ejendommen med henblik på fremskaffelse af jord til de forskellige formål. Bestemmelsen åbner således mulighed for langsigtede jorderhvervelser, som kan være ønskelige bl. a. i områder, hvor en stærk stigning i jordpriserne kan forventes, og i områder, hvor det af jordfordelingsmæssige grunde er af betydning, at staten råder over betydelige arealer, hvilket f. eks. er tilfældet i de sønderjydske landsdele.

Ifølge *stk. 2* kan ejendomme erhverves ved almindelige køb eller ved anvendelse af forkøbsret. Køb i det frie marked er formentlig den erhvervelsesmåde, der umiddelbart bør foretrækkes i det omfang, man derved kan erhverve jord til vedkommende formål. Ofte vil frivillige køb samtidig være den økonomisk mest fordelagtige erhvervelsesmåde, idet staten har mulighed for at yde stor kontant udbetaling. Lægges der vægt på at erhverve bestemte ejendomme, vil en forkøbsret imidlertid være nødvendig, og med den foreslåede udvidelse af lovens formål, må det forudses, at der i væsentligt omfang vil blive brug for en forkøbsret for staten til fast ejendom.

Stk. 3 forudsætter, at det som hidtil fastsættes i de årlige udlånslove, hvilke beløb af jordfondens